

Carmen Linnumäe
Elektrilevi OÜ
carmen.linnumae@elektrilevi.ee

Teie 21.09.2026 nr JV-HAN-
1/3835-4

Meie 07.10.2026 nr 12.2-1/3497-6

Järelevalvemenetluse lõpetamine

Lugupeetud Carmen Linnumäe

27.08.2026 kirjaga nr 12.2-1/3497-1 alustas Rahandusministeerium järelevalvemenetlust Elektrilevi OÜ, registrikoodiga 11050857, (edaspidi: hankija) poolt väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Kaugloetavate elektriarvestite ost“, viitenumber 313195 (edaspidi: riigihange) üle. Järelevalvemenetluse alustamise ajendiks ei olnud riigihangete seaduse (RHS) §-s 207 nimetatud järelevalveteade, vaid Rahandusministeeriumile ametitegevuse käigus teatavaks saanud asjaolu, et hankija on valinud hankemenetluse liigiks väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse, viidates menetlusliigi lubatavuse alusena RHS § 156 lg 1 p-le 3. Järelevalvemenetluse alustamisel palus Rahandusministeerium hankijal selgitada erandliku hankemenetluse kasutamist tinginud asjaolusid.

Hankija taotlusel pikendas Rahandusministeerium selgituste esitamiseks antud tähtaega kuni 11.09.2026. Hankija esitas 08.09.2026 omapoolsed selgitused, leides, et menetlusliigi valik on toimunud kaalutletult ning RHS § 156 lg 1 p-s 3 sätestatud tingimusi järgides. Hankija vastusest ilmnenu asjaolusid ja põhjendusi arvestades pöördus Rahandusministeerium 11.09.2026 kirjaga nr 12.2-1/3497-4 hankija poole täiendavate selgituste saamiseks. 21.09.2026 esitas hankija Rahandusministeeriumile täiendavad selgitused. Hankija selgitas veelkord asjaolusid, mille tõttu saab ta hankelepingu sõlmida ainult ühe ettevõtjaga, sh miks ei täida kolmandate tootjate arvestid hankija vajadusi, miks on arvestitele seatud funktsionaalsed nõuded vajalikud ja põhjendatud, miks ei saa nõudeid lõdvendada ning miks on hankija revideerinud varasemalt väljendatud seisukohta ja leidnud, et väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusele puudub mõistlik alternatiiv, so mõne konkurentsile rohkem avatud hankemenetluse liigi kasutamise võimalus.

Rahandusministeerium, olles analüüsinud hankija selgitatud asjaolusid, leiab, et hankija esitatud põhjendused näivad veenvad ja usutavad. Praeguse järelevalvemenetluse ajendiks ei ole olnud järelevalveteade, milles mõni riigihankest huvitatud ja vastavas valdkonnas eriteadmisi omav ettevõtja oleks seadnud argumenteeritult kahtluse alla (tehnilised) asjaolud, mis hankija väitel tingisid vajaduse väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse kasutamiseks. Väljaselgitatu põhjal ei ole Rahandusministeeriumil veendunud võimalik hankijale ette heita eksimist RHS § 156 lg 1 p-s 3 sätestatud väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetluse kasutamise eelduste vastu.

Seega puuduvad Rahandusministeeriumil küllaldased andmed, mis lükkaksid ümber hankija selgitustes toodud põhjendused, kinnitaksid põhjendatud rikkumise kahtlust ning mille korral oleks õigustatud juhtumipõhise järelevalvemenetluse jätkamine ja hankijale väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks ettekirjutuse tegemise kaalumine.

Järelevalvemenetluse alustamise tinginud esialgse rikkumiskahtluse äralangemine menetluse käigus, sh läbiviidud menetlustoimingute tulemusena, annab Rahandusministeeriumile vastavalt RHS § 206 lg 1 p-le 3 (alt-le I) ja § 205 lg 4 p-le 1 aluse järelevalvemenetluse lõpetamiseks vastava kirjaliku teatega ilma hankijale ettekirjutust tegemata.

Seejuures tuleks hankijal arvestada sellega, et järelevalvemenetluse lõpetamine ei välista uute asjaolude ilmnemisel samas küsimuses (riigihanke menetluses) korduvat järelevalvemenetlust, mille läbiviimisel võib Rahandusministeerium jõuda ka järeldusele, et hankemenetluse liigi valik polnud siiski õiguspärane ning esineb vajadus hankijale ettekirjutuse tegemiseks.

Samuti ei ole välistatud samas küsimuses vaidlustus- ja kohtumenetlus, sh pärast (raam)lepingu sõlmimist. Riigihanke eesmärgiks on sõlmida raamleping, mille eeldatav maksumus ületab rahvusvahelist piirmäära. RHS § 29 lg 1 järgi kohaldatakse raamlepingule hankelepingu kohta käivaid sätteid. RHS § 185 lg-s 4 on loetletud juhtumid, millal vaidlustajal on menetluslikult võimalik vaidlustada hankija sõlmitud hankelepingut, kui lepingu maksumus ei jää alla riigihanke piirmäära (vt ka RHS § 185 lg 5). Nõnda on hankemenetlusest kõrvale jäänud ettevõtjal, kes leiab, et hankija on õigusvastaselt korraldanud riigihanke väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, võimalik 30 päeva jooksul lepingu sõlmimise teate registris avaldamisest arvates vaidlustada sõlmitud raamleping riigihangete vaidlustuskomisjonis ja taotleda lepingu tühistuse tuvastamist (vt RHS § 121 lg 1 p 1 ja lg 4, § 185 lg 1 ja lg 4 p 2, § 189 lg 7, § 197 lg 3 p 1).

RHS §-le 210 tuginedes soovitame hankijal edasistes riigihangetes, sh tehnilise kirjelduse koostamisel ja lepingu täitmise tingimuste disainimisel, olla võimalikult ettevaatav, et vältida tulevikus olukordasid, kus konkurents on sisuliselt tasalülitatud ja hankija saabki edaspidi sõlmida hankelepingu ainult ühe ettevõtjaga. Hankija peab tegema kõik, mida temalt võib mõistlikult oodata, et tal oleks võimalik vältida väljakuulutamiseta hankemenetlusest kohaldamist ja kasutada konkurentsile avatumat hankemenetluse liiki. Väljakuulutamiseta hankemenetluse kohaldamise alus ei tohi johtuda hankijast endast, sh hankija tegevusest või tegevusetusest ajaliselt eelneva riigihanke planeerimisel ja selle tingimuste kujundamisel (vt ka EKo 09.01.2025, C-578/23, p-d 31-33).

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes RHS § 205 lg 4 p-st 1 ja § 206 lg 1 p-st 3 (alt I), teatame, et Rahandusministeerium lõpetab Elektrilevi OÜ, registrikoodiga 11050857, väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusega riigihanke „Kaugloetavate elektriarvestite ost“, viitenumber 313195, õiguspärasuse kontrollimiseks alustatud järelevalvemenetluse.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Estella Põllu
riigihangete valdkonna juht
riigi osaluspoliitika ja riigihangete osakond

Mihhail Antonov 5885 1448
Mihhail.Antonov@fin.ee